

1978. NOVEMBER

kisdobos

Megszületett a Párt!

Magyarországot hiába keresnéd egy régi, mondjuk 1910-ben készült Európa-térképen. Ott bizony csak Osztrák—Magyar Monarchia szerepelt. Uralkodója Ausztria császára és Magyarország királya címet viselte, és a Habsburg-család tagja volt. A hadseregben németül vezényeltek. Együtt vitték háborúba az osztrák és a magyar bakákat. Mert az évszázad elején tombolt az első világháború. Felsős korodban tanulsz erről bőven. A sok szörnyűség hatalmas iskolát jelentett az embereknek. A harcolók közt egyre élesebben rajzolódott ki az, hogy bizony alaposan becsapták őket. Életüket kockáztatták a frontokon, családjuk éhezett, nélkülözött a hátországban. Ugyanakkor a háború kitűnő üzlet volt az amúgy is gazdagoknak. Ahogy ők gyarapodtak, a néptömegek nyomora nőttön-nőtt. Felvirágozva, nótaszóval indultak a katonavonatok. Papok áldották meg a katonákat és fegyvereiket, — mindkét oldalon. Aztán jött a csaták húsdarálója. Hullott az ember. Hiába pottyant néha kitüntetés — főként a tiszteknek —, az emberek belefásultak a gyűlölködésbe, a félelembe, a háborúba. Belefáradtak, — és beleúntak. Közben sok mindent megtanultak. Például azt, hogy az ellenség éppen olyan munkásember, mint ők. Nem értették ugyan egymás beszédét, de azt annál inkább, hogy nincs elintézetlen ügyük egymással, s inkább lőnek a levegőbe, semmint egymásra. Az otthoni hírek szomorúak voltak. Mindent jegyre adtak, azt is keveset. A férfiak helyét az üzemekben nők vették át, — fele bérért dolgoztak. Közben, 1917-ben Oroszországban elkergették a cárt, az urakat, — és a nép vette kezébe sorsát. A nagy példa megvolt hát! 1918. október 31-én Budapesten kitört az őszirózsásnak nevezett forradalom. A katonák letépték a rangjelzéseket, — tisztjeikkel letépették. Őszirózsákat tűztek a sapkájuk mellé. Az épületekről leverték az Osztrák—Magyar Monarchia címerét, — és kikiáltották a köztársaságot. Tüntetés tüntetést ért. Sok orosz hadifogoly volt hazánkban. Köztük szép számmal akadtak forradalmárok. Sok magyar jött haza, aki orosz hadifogságban a bolsevikoktól tanulta meg a forradalmi ábécét. És 1918. november 24-én, egy budai, városmajori házban történelmi esemény történt. Ma emléktábla jelzi, hogy megalakult a Kommunisták Magyarországi Pártja. A Központi Bizottság élére egy Oroszországból hazatért volt hadifogoly, Kun Béla került. S a Központi Bizottság tagjai olyanok lettek, akiknek nevét emléktáblákról ismeritek, és utcákat, munkásőregységeket, úttörőcsapatokat, téeszeket neveztek el róluk.

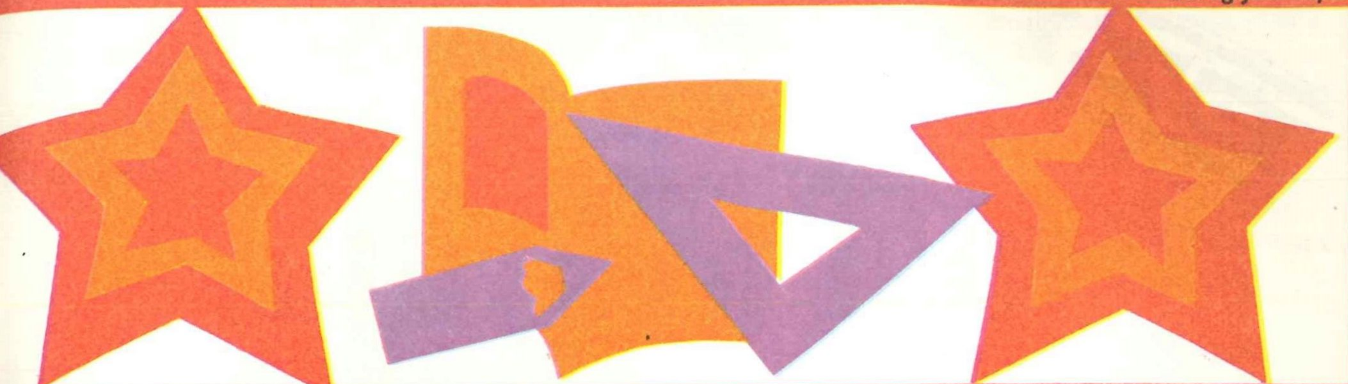
De 1919. március 21-ig, a Tanácsköztársaság kikiáltásáig még hosszú négy hónap volt hátra...

Várnai Zseni

Fáklya

Szikra pattant,
lett belőle
fáklya!
Hajnalodik
a világ éjszakája!
A fény kigyúl.
Világosul.
Valami jön,
valami új!

Görög Júlia rajza

Ott voltam...

Ott voltam a párt alapító gyűlésén. Ahogyan emlékszem, két fő kérdés volt napirenden: a párt megalapítása és az újság kiadása. Az alapító ülés Kelen József mérnök — Korvin Ottó bátyja — lakásán volt. A kommunistákkal akkor már rokonszenvező Kelen József és felesége átadták lakásuk kulcsát, ők elmentek hazulról. Az ülés befejezése után a kulcsokat, jól emlékszem, Korvin Ottó vette magához, hogy visszaadja a házigazdának.

Harminc-negyven ember volt ezen az ülésen... A napirend mindkét pontját Kun Béla ismertette. Utána nagyon sokan szólaltak fel. Mindenkinek volt valami javaslata. Vélemények, ellenvélemények hangzottak el. Kell-e már az új párt? Vagy még korai? Legális vagy illegális párt? Milyen legyen az újság, hány oldalon jelenjen meg, mi legyen a neve, ki legyen a szerkesztőségben stb., stb.

Ötven év távlatából nehéz már visszaidéznem e történelmi ülés részleteit. Mindenesetre ott voltak az oroszországi forradalomban részt vett hadifoglyok, a Magyarországon élő és dolgozó régi munkásmozgalmi emberek, az antimilitarista mozgalomban részt vevő fiatalok, akik ...új pártot akartak alapítani, amely képes lesz az eljövendő forradalom vezetésére. Az alapító ülés után otthon reggelig fent voltunk, mert Kun Béla elmondta véleményét az ülésen elhangzott felszólalásokról és javaslatokról.

A párt alapító ülésén a többség munkás volt, s ez Kun Bélát nagy bizalommal töltötte el... Az elvtársak telítve voltak forradalmi cselekvésvággyal. Éreztem, hogy ezek az emberek most mindjárt nekifognak a dolognak, létrehozzák a „Vörös Ujság"-ot, agitálni mennek a gyárakba, kaszárnyákba, mindenhová, ahol az új pártnak híveket lehet szerezni.

(Részlet Kun Béláné: Kun Béla című, 1969-ben megjelent könyvéből)

A vörös csillag

Az Ügynök utcában jelentkezett a sok Oroszországból hazatérő hadifogoly. Ők voltak bámulatunk tárgya, és bizony sokat tanultunk tőlük. Ők a nagy forradalom eszközeiről és céljairól beszéltek úgy, azon a nyelven, ahogy mi röpiratainkban a háború befejezésére szólítottuk fel a mundérba kényszerített munkást és parasztot... Megtanultuk, hogy milyen fontos a postaépület, a vasút, a távíró erős megszállása, és hogy őrt állni a távíróhivatal előtt egyike a legveszélyesebb, legfontosabb és legbecsülendőbb feladatoknak.

Karikás magával hozta, ellenséges határokon át, a vörös csillagot a sarló és kalapáccsal. Sohasem fogom elfelejteni a napot, mikor először volt — egy pillanatra csak — kezemben pártunk ezen szimbóluma.

— Ezért a bőrét kockáztatta! — szólt Kun, amikor meglátta a csillagot. — Micsoda dolog ez! Nem tudja, hogy magára itt szükség van?

Karikás nevetett. Kun aztán hamar átfordította a dolgot.

— Adja csak ide — szólt, és kivette a kezemből a csillagot. — Ezt most én fogom hordani — és nevetett.

Kun büszke volt Karikásra. Karikás büszke volt Kunra. S ezután mindenki Kun kabátján láthatta új jelünket.

Kevés dologra emlékszem olyan pontosan, mint a „kis" Kovács János egyik-másik elbeszélésére. Egyszerű földmíves volt Kovács János. Ott lakott Kun lakásán, Kun mellett volt Moszkvában is, itt is. Odaadó, öntudatos kommunista volt, és a maga módján igen jó megfigyelő.

— Mi, magyarok a Lenin konyhájáról hoztuk a menázsit — mesélte —, mi voltunk a Kreml őrsége.

— Milyen ember Lenin? — kérdezte valaki.

— Tornyos eszű ember — határozta meg három szóval a magyar katona.

(Részlet Lengyel József: Visegrádi utca című könyvéből)

EZEREGY ŐRS 1.

Janikovszky Éva

Misi kutyája

Az új őrsvezetőt Sós Jutkának hívták. A régi is Jutka volt, igaz, hogy Szilágyi —, de Jutka. Így legalább nem kellett új nevet megszokniuk, elég volt az új őrsvezetőt. Az új Jutka makacsabb volt, mint a régi, aki mindig azt csinálta, amit az őrs kívánt.

Amikor az új Jutka először összehívta az Ezeregy kisdobos őrsöt, Bori mindjárt közölte vele, hogy a régi Jutka mesélt nekik. Mindig hozott egy könyvet. Ezért is választották a meséről az Ezeregy nevet. A többiek bizonygatták: nagyon szeretnek mesét hallgatni.

— Én is szeretek — mondta az új Jutka.

— Jaj, de jó — örült Ági —, akkor biztosan sok mesét tudsz.

— Nem, sajnos, nem tudok — hűtötte le a lelkesedést Jutka. — Én azt szeretném, ha ti mesélnétek nekem.

— Mi? — kérdezte az Ezeregy őrs tizenegy tagja majdnem egyszerre: — Mit meséljünk mi neked?

— Úgy gondoltam, mindig másvalaki mesél közületek. Azt szeretném, ha mindenki sajátmagáról mesélne. Akkor megismerlek benneteket, és mindig tudunk miről beszélgetni.

Az Ezeregy őrs egyáltalán nem lelkesedett a gondolatért.

Az új Jutka azonban hajthatatlan volt.

— Miért mesélnék könyvből? Negyedikesek vagytok, mindenki tud olvasni. Én azt szeretném, ha magatokról mesélnétek.

— Az nem lesz jó — mondta Zoli. — Mi már jól ismerjük egymást, nekünk unalmas. Velünk nem történik semmi olyan, amiről mesélni érdemes.

— Ezt nem hiszem — mondta makacsul Jutka. — Mindenkivel történik valami érdekes. Ha nem is éppen vele, akkor körülötte. Otthon, vagy a házban, ahol laktok, az utcán, ahol mentek. Csak észre kell venni.

— Arra gondolsz, hogy például látunk egy karambolt? — kérdezte Dani.

— Nem — rázta a fejét Jutka. — Karambolt szerencsére ritkán látunk. Én olyasmire gondolok, ami naponta megtörténik, ami titeket is érint, amiről gondoltok valamit, aminek örültök, amiért szomorúak vagytok, amin mérgelődtök, amiről véleményetek van. Történhet az akár a kutyátokkal!

— Nincs is kutyánk — mondta kissé barátságtalanul Zoli.

És akkor Misi, aki csak szeptemberben jött, és sose nyitja ki a száját, jelentkezett, mintha az osztályban volna.

— Nekem van.

Alig lehetett érteni olyan halkan mondta.

— Ki tudta közületek, hogy Misinek van kutyája? — kérdezte Jutka.

— Én! — kiáltotta Ildi, mert azt hitte, többen is jelentkeznek majd. De a többiek hallgattak.

— Akkor először Misit kérjük meg, hogy meséljen a kutyájáról — mondta Jutka —, ezt ti sem unhatjátok. Rendben?

A gyerekek bólintottak. Mindenki Misire nézett. Misi elpirult, aztán felállt, mintha felelne.

— Maradj ülve — mondta Jutka, de Misi inkább állva maradt. Talán így könnyebb volt hozzáfognia.

— Sámlinak hívják. Nagymamámtól kaptam, amikor elköltözött tőlünk. Azért lett ez a neve, mert olyan alacsony. Tacskó. Otthon, vagyis a nagymamánál, ez volt a a neve is: Tacskó. De nálunk Sámli lett. Most már hallgat rá. A múltkor nem tettem rá a pórázt és elvesztettem. Tudom, hogy ott rá kell tenni, de látom, nem szereti. A parkban hagytam, hadd szaladgáljon. Aztán eltűnt. Egészen estig kerestem. Éjjel sem jött haza, és másnap sem. Még sírtam is, pedig nem kaptam ki, csak annyira sajnáltam. Folyton arra gondoltam, talán a Sámliból olyan kóbor kutya lesz, mint amilyet az erdőben láttam. Mert van olyan ember, hallottam ilyenről, aki elkergeti a kutyáját, hogy ne kelljen utána adót fizetni. Arra gondoltam, hátha majd valaki azt hiszi, mi sem akarunk a Sámli után fizetni, és azért csavarog az utcán. Sámli pedig nem tudja megmondani, hogy mi szerettük, és sose tennénk ilyet. Én még a zsebpénzemről is lemondanék érte. Mégis én vesztettem el, nem tudtam rá vigyázni.

Aztán eszembe jutott, azt olvastam egy könyvben, hogy egy kutyát elloptak, de az mégis visszatalált a gazdájához. Egészen messziről is visszajött. Reméltem, a Sámli is ilyen kutya.

Ott is volt harmadnap hajnalban a kapu előtt. Bodnár bácsi engedte be, mert ő buszsofőr, és nagyon korán kel. Nagyon rendes volt. Feljött Sámlival hozzánk a második emeletre és becsöngetett, hogy megvan a csavargó. Aznap félötkor keltünk mindnyájan, pedig vasárnap volt. Én vissza se tudtam feküdni, úgy örültem. Sámli evett, aztán elaludt. Én meg néztem és arra gondoltam, vajon rátkoztak, hogy Sámlinak adta a megrágott papucsát. Egészen egyedül él, a néni csak a leveleket várja, és örül, ha valaki meglátogatja. Olyankor egyáltalán nem mogorva. Talán attól volt csak olyan, hogy nem volt kivel kedvesnek lennie...

Misi elhallgatott.

— Hozd el jövő vasárnap a kirándulásra Sámlit — mondta Jutka —, hadd ismerjük meg mi is. Ha rendesen viselkedik, kinevezzük az Ezeregy őrs tiszteletbeli kutyájának. És köszönjük a mesét.

— Szívesen — mondta Misi, és megint elpirult.

Kiss István rajza

hol járhatott, kikkel találkozhatott. Eszembe jutott, hogy az egész ház velünk izgult, hogy megkerüljön a Sámli. Mindenki kérdezett felőle, még Suhajda néni is. Azt hittem, nem törődnek vele, vagy haragszanak rá, különösen Suhajda néni, akinek egyszer megrágta a papucsát. Azóta úgy nézett rá, mint egy fenevadra, most meg becsöngetett, hogy hallja, megvan a kutyus. És mosolygott! Pedig sosem szokott. Én csak Mogorva néninek hívtam magamban azelőtt.

Azóta kétszer voltunk nála Sámlival. Úgy összebarátkoztak...

— Miért nem meséltél nekünk sose a kutyádról? — kérdezte Csaba. — Te mindig olyan kuka vagy.

— Sose kérdeztetek tőlem semmit. A régi iskolában nem mondták, hogy kuka vagyok. Ott voltak barátaim.

— Köztünk meg olyan lettél, mint Suhajda néni mogorva korában! — mosolygott rá Bori.

— Felmehetünk hozzátok megnézni a Sámlit? — kérdezte Eszter. — Olyan soká lesz még jövő vasárnap!

— Gyertek — mondta Misi, és újra elpirult.

Elég baj az, ha az embernek pirulós a természete.

PÁKOLITZ ISTV

Csahos pulikutya-szelek
terelik a föllegeket,
csattog szárnyuk vitorlája,
vonulnak téli tanyára;
felhő-nyájak hömpölyögnek,
dalmahodván megnyüzsögnek;
bozsdulnak a habtarajok,
csipkedik vadliba-rajok;
sirályseregek rikácsa
karistolja egyre-másra;
fekete varjak körmözik
itt egy kicsit, ott egy kicsit;
hogyha szegélyük kireped,
elég egy szellő-lehelet,
s a fehér pillangó-pelyhek
szanaszéjjelre szélednek.

Hullong a gyöngyfehér pihe
ébenfekete semmibe;
pilinkéző rebbenése
pilleszárnyak rezzenése;
zenén-túli zizzenése
sóhajok ölelkezése.

Csöndre hulló szelíd álom.
csillagpor a szivárványon;
kökénybokor sűrű szirma,
gyöngyözik, mintha lány sírna;
akác libegő virága,
táncos menyecskék szoknyája;
lágy madárszárnytoll pihéje,
a szív jóra-rezdülése;
lenge virághintő lejtés,
nyest-pamaccsal sziromfestés;
dallamtalan égi zene
ismétlődő moll-üteme;
szabálytalan ritmus-szabály
mennyek-földek partjainál.

Hópehely, tiszta könnyűség,
áttetsző, halk gyönyörűség;
pontos törvényű szerkezet:
lehelet-finom lemezek
kristályos csillag-mértana,
lírai geometria;
fészekmeleg otthon dísze,
mestermíves áttört csipke,
kilenc angyalbrigád szőtte,
mosolyát is beleszőve;
almavirág sziromselyme,
hermelinszőrszálú kelme,
mályva ciráda-erezet,
kalácsszegésű szeretet.

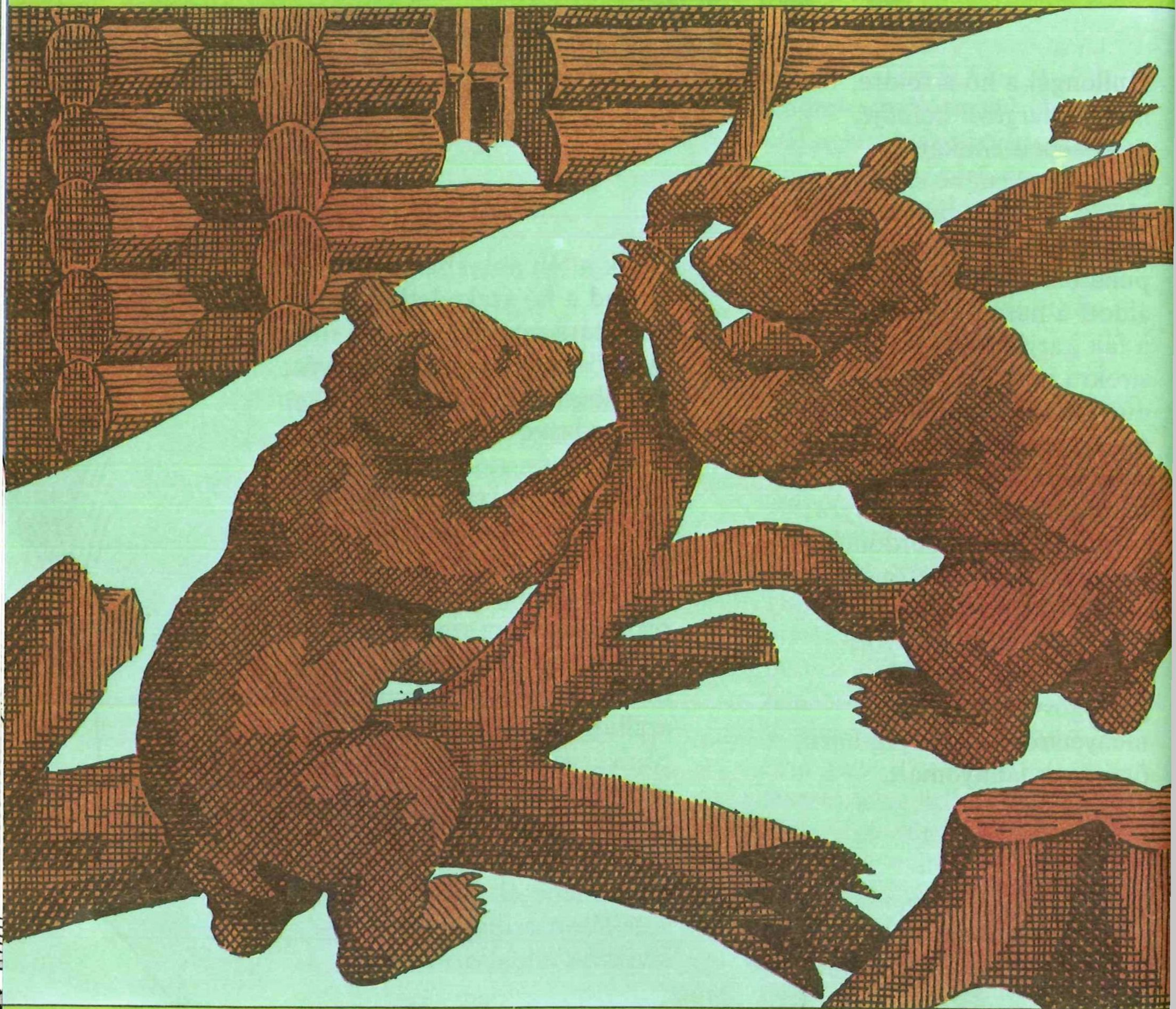

N: HÓPEHELY

Hullongál a hó a földre,
hogy didergését befödje,
hogy sebeit eltakarja,
gyolcskeszkenőbe csavarja;
gyógyír a világ szívére,
permetező mannás béke;
puha bársony hullongásod,
áldott a harmatozásod:
a fák karját bepólyálod,
sírokra hinted virágod;
dunyha takarja a búzát,
rozsot, meg azősziárpát;
suba kerül hegyoromra,
báránybőrkucsma toronyra;
prémbunda jut az erdőnek,
meleg paplan a mezőnek;
örökzöld tűfenyő-ágon
leng a dérezüstös fátyol;
pocoktúrást, ürgelukat,
gyalogösvényt, dűlőutat
menyétszőrme-szőnyeg borít,
őrzi őzek lábnyomait.

Állok a téli ablakban,
szakad a hó szakadatlan;
hócsatára muníciót
gyömöszlök százhúsz hógolyót;
hóembert is gyúrok, az ám,
kócmadzagöv lesz derekán,
nehogy még utóbb megfázzon
s nátha miatt reklamáljon;
talán csak visszaálmodom
egyszervolt tündéri korom:
vibráló gyémántcsillagon
reszkető szívem ringatom;
elszállt egek magasából
hullik a hókristályzápor;
szállingózó csillag-pelyhe
röpikézik tenyeremre;
melegétől úgy elolvad,
mintha sohasem lett volna;
— vagy én válok hópehellyé,
zizgőn lebegek fölfelé,
sose-látott csillagzatra
s visszaszállok virradatra.

A MEDVEBOCS

Írta:
Georgij
Szkrebickij

Egyik télen kizargattunk barlangjából egy anyamedvét és leterítettük. Amikor odamentünk hozzá, hirtelen kiáltozás ütötte meg a fülünket. A hangok a barlang mélyéről jöttek.

— Biztosan a fiai — mondta egyik vadásztársunk.

Bemászott a barlangba és két apró medveboccsal tért vissza. A kis medvék szakasztott olyanok voltak, mint a plüssből készült játékmackók — éppolyan puhák, dundik.

Amikor meglátták a napot, az erdőt, megörültek, hancúrozni, bukfencezni kezdtek a havon. Hiszen bent a föld alatt, a sötét barlangban születtek és csak most kerültek ki először a napvilágra. Embereket is először láttak és egy csöppet sem féltek tőlünk: az anyamedve még nem tanította meg őket, hogy az embertől félni kell.

Mancsukkal megfogták a nemezcsizmánkat, a bundánk al-

ját, mintha nem is vadak, hanem közönséges háziállatok lettek volna.

Karomra emeltem a két kis mackót és magamhoz szorítottam őket. Vadásztársaim eközben összekötözték a leterített anyamedve négy lábát, áthúztak közöttük egy vastag rudat. Vállukra emelték és elindultunk kifelé az erdőből.

Amikor a faluba értünk, vadásztársaim elkérték az egyik bocsot. A másikat magammal vittem annak az öregembernek a házába, akinél éjszakára megszálltam. Az apó igen-igen megörült a kis medvének.

— Legalább lesz mivel szórakoznunk az öregasszonnyal! — mondta.

Kis serpenyőbe a mackónak tejet öntöttünk és a szoba közepére tettük. A bocs sokáig járkált körülötte, bele-beledugta az orrát a tejbe, nagyokat prüszkölt tőle. Végén az egészet feldöntötte. Eddig csak az anyja tejét szívta, persze hogy nem tudott tányérból enni. Újból teleöntöttük a serpenyőt. Leültem a padlóra és belemártottam ujjamat a tejbe. A bocs megnézte az ujjam, aztán megnyalta — ízlett neki, hiszen csupa tej volt. Óvatosan a szájába vette, szopogatni kezdte és egyúttal a tejre is rákapott. Vigyázva elvettem az ujjam és a bocs lassacskán hozzászokott az evés új formájához. Itta tovább a tejet, miközben mulatságosan prüszkölt és fújta a buborékokat.

Amikor jóllakott, végigheveredett a padlón, és a vörösen izzó kályha mellett elaludt.

Mi is megvacsoráztunk és lefeküdtünk: az apó és az anyó a kemencére, én egy kiszolgált heverőre.

Éjjel felébredtem és nem tudtam elképzelni, ki sírdogál. Meggyújtottam a mécsest. Látom — a medvebocs nem alszik, járkál a szobában és az egész házikót betöltő hangon nyafog, mint egy kisgyerek. Ha felébredt, ez azt jelenti, hogy fázik — gondoltam. A kályha parazsa már elhamvadt, a szobában hideg volt és sötét. A bocs megijedt és kiabálni kezdett. Mitévő legyek most?

Felkeltem, a kályhába gallyat és aprófát raktam, tüzet gyújtottam, a serpenyőbe pedig tejet öntöttem. A bocs megitta a tejet. Lefeküdt a kályha mellé. Én is lefeküdtem. Éppen csak elszenderedtem — hallom, a mackó megint nyöszörög. Lámpát gyújtottam. Leültem a heverő szélére és így szóltam hozzá:

— Mi van veled, miért keseregsz? Mi kellene?

A bocs mintha megértette volna, hogy neki beszélek, odaszaladt hozzám, első két mancsával átölelte a lábamat, belém kapaszkodott.

— Na, gyere — mondtam —, aludjunk együtt, ha egyedül félsz!

Felvettem, odatettem magam mellé a heverőre és betakartam a bundámmal. Egyszer csak érzem, a mackó megfogja mancsával az egyik karomat és húzza magához. Megkereste, majd a szájába vette az ujjamat és szopni kezdte.

— Ó, te kis butuska — gondoltam magamban —, szopjad, csak aludj és ne sírj!

Így aludtunk el a heverőn olyan mélyen, hogy reggel az apónak kellett felkeltenie bennünket.

Kovács Sándor fordítása
Vida Győző rajza

Turcsány Péter

Ez a legény!

**Gél, gél,
mendegél,
gél, gél,
regél,
mesél
ez a legény!**

**Kocs-,
kocs-,
kacsa megy a
kocsiút szélén!**

**Csib-,
csib-,
csibe csíp a fűbe,
csikorgó féknél!**

**Gél, gél,
mendegél,
gél, gél,
regél,
mesél
ez a legény!**

**A
a
autóút
almában a
kukacút**

**f
f
reflektoroz a
féregfej**

**k
k
karambol:
kőre esett a
kukacos al-
ma!**

**Gél, gél,
mendegél
ez a legény!
Él!
Él!**

**U-ú-út!
hú-hú-huhubagoly!
Hu-hu-hu,
a kutya hu-hu-hu!**

A hivatalos ceremónia véget ért.

A tanácsháza nagyterméből már jöttek kifelé. A névadó szülők hozták a pólyásokat. Az édesanyák aggódva nézegettek feléjük, közben kezükben kornyadozott az ünnepre kapott celofánba csomagolt csokrocska.

— Űrhajós virág — kuncogott Bori.

A többiek nem nevettek. Attól, hogy celofánba csomagolják a gerberát, még nem lesz belőle űrhajós. Megmarad divatos ünnepi virágnak, akár a szegfű vagy a frézia.

— Micsoda nevek! — sopánkodott egy barnaruhás asszonyság. — Rita, Klaudia, Mónika, Noémi! Bezzeg az én időmben Erzsébet, Katalin, Mária volt a divat. Csak elvétve hallottunk egy-egy Izabelláról, meg Hermináról!

— Erre, erre menjünk! — irányította a menetet a tanácstitkár az iskola felé.

Az udvaron tíz gyerek állt. Mindegyikük előtt kis gödör. A kezükben fácskát és névtáblát tartottak. A tábla kicsi volt, műanyag védte. Név állt rajta; CSERI TIMEA, meg BALOGH EMESE,... összesen tíz.

A fácskák hársak voltak.

A menet befordult az udvarra.

Körbeállták a tanácstitkárt, aki rövid, formás beszédet mondott arról, hogy lám, a virágok meg a fák nőnek, — akár a gyerekek. Most, ennek a tíz újonnan nevet kapott gyermeknek is lesz saját kicsiny fája az iskola udvarán. Nőjenek a gyerekek, és vélük együtt a fák! A hársak majd lombot, és mézethozó virágokat adnak, a gyerekek meg sok és nagy örömöt szüleiknek, hozzátartozóiknak, az egész községnek, s egyben az országnak. A tanácstitkár nagyon szépen beszélt. Többen szipogtak a meghatottságtól. És az egyik csecsemő felsírt. De nem a beszédtől, hanem mert nyilván soká tartott az ünnepség, és kellett volna a tiszta pelenka.

A névadó szülők ültették a fákat.

Ráerősítették a neveket. A kisdobosok és úttörők meglocsolták, miközben az énekkar altatókat énekelt.

Nagyon szép ünnepség volt.

Belekerült a község évkönyvébe, és az úttörőcsapat naplójába. Közben múltak a napok, a hetek. A csecsemők nőttek. A gondozó nénik és az orvosok igencsak elégedetten méregették a súlyukat, hosszukat, gyarapodásukat.

Az iskola udvarán minden héten más őrs ügyelte a fácskákat. Nőttek azok is, becsülettel. Az oldalsó hajtásokat a biológia tanár bácsi lecsippentette, közben magyarázta a gyerekeknek, hogyha meghagyná, bokro-

sodna. Azért kell lecsippenteni, fájdalmat okozva, hogy szép fa legyen mindegyikből.

A kicsiket is csípték akkoriban: oltásokat kaptak, hogy még szebben nőjenek, meg egészségesek legyenek.

Aztán az egyik hárs hullatni kezdte a levelét. Először egy-kettő pottyant le. Aztán megsárgult, elszáradt valamennyi. Végül kóróként álldogált a fácska.

És az, akinek a neve ott volt a táblán, megbetegedett. Lázban égett, állandóan sírt, nem evett, egyre fogyott szegényke.

Az egyik szomszédasszony — talán éppen az a barnaruhás volt, ki tudja — végigsopánkodta a falut:

— Hát persze, isten ujja. Jaj szegénykém, kicsiny életem, be korán elmégy közülünk! Lám az életed fája már elpusztult, mész te is utána!

Csak úgy röpült utána a kendője csücske, mint a madár szárnya, amint felvijjogta a falut. Jöttek csodát látni az emberek, kivált az idősebbje. A férfiak a fejüket csóválták, — aztán az italboltban beszélték meg tovább a világ folyását. Az asszonyok összecsapták a kezüket, volt, aki a szenteket hívta.

— Ez így nem lesz jó! — mondta Éva néni, a csapatvezető. Jelen volt ennél a megállapításnál a biológia tanára és néhány gyerek. Amolyan minden lében kanalak, akik szeretnek odafigyelni mindenre. Hát ők erre az esetre is odafigyeltek.

A faluban mindenki mással töltötte este az idejét. Volt, aki a centrifugával facsargatta a frissen mosottat, volt, aki csirkét hajkurászott a másnapi ebédhez, s akadt, aki valamilyen tanfolyam vizsgájára készült.

Az erdészék háza táján nagy volt a mozgolódás. Árnyak mozogtak csendben, ásó villant. Aztán a cserjés elnyelte a kicsiny csapatot...

Másnap, korán reggel az iskola kerítésénél álldogáltak az asszonyok.

— Csoda történt, csoda! — emelte a nap felé kezét a sopánkodó szomszédasszony. — Nézzék! A levele! Kinőtt az éjszaka!

Valóban, — a tegnap még száraz fácska gallyain üdén zöldeltek a levelek.

— És a kicsi is jobban van — állt meg egy pillanatra a fiatal orvos.

— Érdekes, mintha a fa nőtt volna az éjszaka! — méregette a szomszédasszony a hársat. De senki sem törődött már vele. A szomszédos óvodában játszottak a gyerekek — bújj, bújj zöld ág, zöld levelecske — ezt énekelték. Kicsit hamisan, de roppant vidám hangon.

Fecske Csaba versei

Én meg nem én

Ha én nem lennék,
kié lenne a ruhám,
kié lenne az anyu,
az apu meg a kiskutyám?
Tudnák-e vajon,
hogy nem én vagyok
az a kisfiú, aki
új biciklit kapott?
Hiányoznék-e, ha
nem én születek nekik,
szeretnek-e engem,
vagy azt a másikat szeretik?

Titok

Ha tudnák a gólyák,
amit én tudok:
hogy a baba kórházban készül!
De hát ez titok!
Nem mondom senkinek,
mert ha megtudnák a gólyák,
még anyának is
kikotyognák!

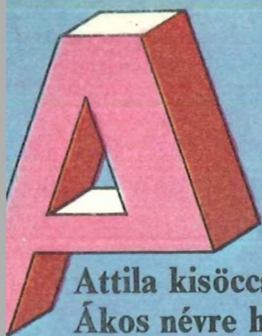
Nagymamánál

A nagymamánál jó,
csak ott jó igazán.
A nagymamának sok keze van,
de ez igaz ám!

Egyik kezével főz,
a másikkal mosogat,
a harmadikkal fejemen
egy dudort borogat,
a sokadik kezével
kinyitja a tehénen a csapot,
s a tehénből máris
friss, meleg tej csobog.

A nagymamánál jó,
mert ott van nagyapa,
aki a mezőről
tücsökszavú estét hoz haza.

Görög Júlia rajza

Osvát Erzsébet

Mókás ábécé

Attila kisöccse
Ákos névre hallgat.
Annyi az ötösük,
mint pénze a halnak.

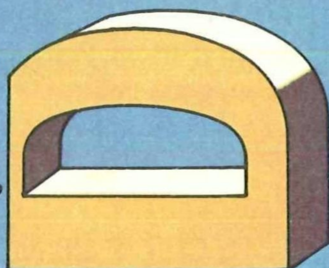

Béla, Balázs, Boldizsár
nem miniszter, nem király.
Mind a három apjafia.
Az apjuk meg csizmadia.

Cili, Csilla jóbarátok.
Csilla csacsog, Cili nyávog.
Csilla kislány, kicsit csacska.
Cili egy csepp kölyökmacska.

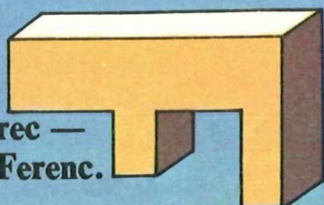
Beteg Dorka.
Fáj a torka.
Nem kell neki
habos torta.
Dani kapja,
úgy habzsolja,
csupa hab a
szája, orra.

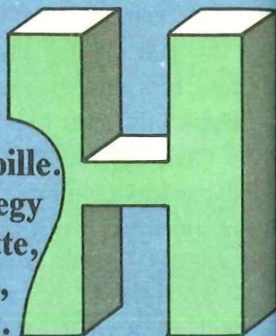
Az esőben ballag Ernő.
Kezében egy lyukas ernyő.
Ernő vígan megy alatta,
pedig ázik a kobakja,
Csücsül Évi fenn a fán.
Kismadárrá vált talán?
Vagy mint érett körte
pottyan le a földre?

erenc a nagyapa neve.
fiát is így nevezte.
Jnokáját is így hívja,
nindhiába fakad sírva
kijelenti — kerek perec —
erkó vagyok és nem Ferenc.

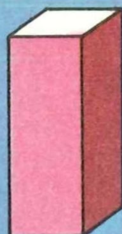

Ez a Gergő,
nagy tekergő.
Tanyája a kerek erdő.
Gyuszival bóklásznak
ketten
a nagy erdőrengetegben.
Csavarognak egész nap.
Csacsinál is csacsibbak.

Hajnalka hajára
leszállt egy kék pille.
Hajnalkát talán egy
szép virágnak hitte,
mézszínű hajáért,
rózsa mosolyáért.

Imre, István ikrek lettek.
Majdnem egyszerre születtek.
István három percet késett,
így hát Imre a vénebb.

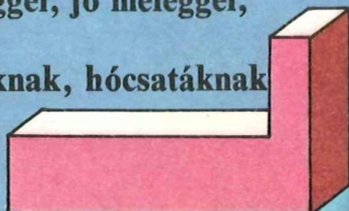

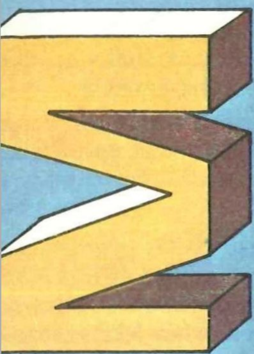
Jóska mindig futballozna,
Juli szája, mint motolla,
mondókáját mondja, mondja.
Kezdi reggel, végzi este.
Hogy nem kopik el a nyelve!

Klára, Karcsi, Kata,
siessetek haza!
Édesanya vár már rátok.
Asztalon az uzsonnátok:
madártej, varjúvaj...
el ne repüljetek, haj!

Lidi, a kis agyafúrt,
száz hógolyót maga gyúrt.
Jött a reggel, jó meleggel,
béke lett.
Hógolyóknak, hócsatáknak
vége lett.

Miklós, Magda, Márta
a Télapót várta.
Találgatták, kocsin jön-e,
szánon vagy szekéren?
Tele puttony lesz a hátán?
Kosár a kezében?
Nem találta el
egyik gyerek sem.
Nem kocsin jött, nem is szánon,
helikopteren.

Helyre kislány Sárika.
A hajában pántlika.
Kedden piros, szerdán lila.
Édes vette, vásárfia.

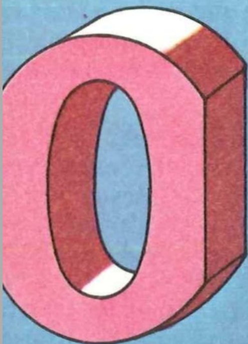
Ha Szilveszter beköszönt,
boldog újévet köszön
egymásnak sok bácsi, néni.
Oly jól esik rájuk nézni!
Mind mosolygós, mind vidám,
mint a nyíló tulipán.

Ébredj, ébredj kicsi Nóra!
Késő van már kilenc óra.
Régen vár a reggelid.
Siess, Nóri, egy kicsit.
Cica-mica elcseni,
s akkor volt-nincs reggeli!

Tamás, Tibi halászott.
Ki is fogtak egy rákot.
Tamás mondta: — csuka ez.
Tibi mondta: — harcsa.
Összevesztek rajta.

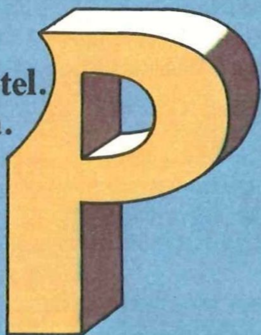
Olga, Ödön, Orsolya.
A kezükben orgona.
Édesanya kapja.
Ma van anyák napja.

Ulrik, Ubul furcsa nevek.
Régen hívtak így gyereket.
Mostanában nagyon ritkák.
Ki szeretné, ha így hívnák?

Ez a Péter,
ez a Péter!
Nem fog rajta semmi étel.
Olyan, mint a piszkafa.
Lötyög rajta a ruha.

Bezzeg Pál,
bezzeg Pál,
nem is eszik, de zabál.
Mint a léggömb, meggömbölyödött.
Szállhatna a házak fölött.

Testvérbátyám, Vince.
Rengeteg a kincse:
fényes kavics,
ritka bélyeg,
gombok, tollak,
vízfestékek,
aranyhalak,
lámpaelem.
Sosem csereberél velem.

Rozi bátyja, Rezső
már kenyérkereső.
Ha bemegy a gyárba,
Rozi hazavárja.
Mindig van zsebében
egy kis madárlátta.

Osztályunkban Zoli, Zsolt
nem is egy, de kettő volt.
Most meg Zsigából van három!
Mind a három jó barátom.

Vida Győző rajza

a tizenöt tégláról, két igazi gyanúsítottról és gyanú felett álló barátaikról

Írta Józsa Teréz

Az átutazó szeme nem akad meg a lebontott házon, mivel ilyen sok van. Ám akik itt, Kispesten élnek, tudják, milyen időket burkol a bontott téglák meg-meglibbenő porfellege...

Alkonyodik. A környék némaságától és saját szándékuktól megilletődve két fiú kanyarodik a Rákóczi utcára. Egyikük kisdobos lehet, a másik bizonyosan úttörő: piros nyakkendőt visel. Valami guruló alkalmatosságot taszigálnak maguk előtt. A 17. számnál megállnak, körülnéznek. Ez a lebontott ház. Ember sehol. Néma házak, néma akácok. A fiúk a házhoz kormányozzák kis járművüket és nagy gonddal válogatni, majd rakosgatni kezdik az elárvult téglákat. Már vagy tíz patinás darab sorakozik a kiskocsin, amikor emberi hang dördül:

— Mit kerestek itt?

— Semmit!

A dacos válasz legalább olyan hirtelen száll, ahogy lecsapott a kérdés. A fiúk csak most állnak fel és fordulnak a hang irányába. Szigorú tekintetű férfi néz velük farkasszemet háza verandájáról. A szomszéd.

— Csak nem a téglákat pakoljátok?

— De azokat. Méghozzá pontosan tizenötöt!

A szomszéd szigora enyhül, kíváncsisága nő:

— Minek az nektek?

— Nekünk? Nem magunknak visszük. Nehezen tudnánk tizenöt téglát igazságosan kettéosztani.

A szomszéd sóhajt, majd elmosolyodik. Gyorsan át a fiúkhoz.

— Azt hittem, lopni akartok — árulja el halkan —, azt nem hagytam volna, mert ebben a házban az én munkám is benne van! De még a pénzem is. Lehet, hogy épp abban a téglában, amelyik a lábatok előtt hever.

Lábával finoman megérinti a téglát. Bele nem rúgna semmi áron.

— Amikor ez az úttörőház készült, mi már felnőttek voltunk, mégis úttörőknek éreztük magunkat. 1949-et írtunk és az ország legelső úttörőházának tégláit raktuk sorba. Nem az alapoktól, mert a ház egyik fele állt. Már ahogyan háború után állhattak a lábon maradt épületek. Az építkezés szervezői téglajegyeket árultak. Vettünk. Mire beköszöntött a tél, kész lett a megújult ház, mindannyiunk büszkesége.

Az ember kifújja magát, aztán hirtelen ráébred, hogy még mindig nem tudja, miért tizenöt tégla kell a fiúknak.

— Azért, hogy a XIX. kerület minden úttörőcsapatának ajándékozzunk majd egyet emlékül.

A férfi jókedvűen füttyent, majd fürgén hajladozik. Segít ép téglákat keresni a fiúknak.

A két kispesti pajtás gyanúba keveredése, illetve az első és legkedvesebb úttörőház lebontása 1977 nyarán esett meg. Azóta a ház lelkes látogatói és munkatársai ideiglenes otthonban élik életüket. Állandó kiállításaik hely híján megszűntek. A kisdobosok meseszobája kis zuggá szűkült, amelyben a mesepapucsok, a kisdobosok hétmérföldes csizmái egymásra tornyozva várják gazdáikat. A szakkörök „albérletben" működnek. A könyvtár végleg az iskolákra testálódott. Rendezvényeiknek is vagy az iskolák vagy a művelődési ház ad helyet.

Egyenest az utcáról jut a látogató a Petőfi téri birodalomba, amely olyan, mint valami tutaj, hajótörés után.

Zászlók, emlékérmek, serlegek mindenütt, ahová csak téved a szem. A legfontosabb kiadványok kéznél vannak, hogy aki befut, annak azonnal segítségére legyenek. A gyerekeket nem riasztja a zsúfoltság. Ügyet se vetnek a falak mentén álldogáló szőnyeg-hadseregre. Tudják, a szőnyegek a Patyolatot várják, az úttörőház pedig őket. A tervekről hallottak valamennyien, amelyek új termeket, szobákat, csodás, meghitt zugokat, szakköri felszereléseket ígérnek. Várják türelemmel.

Nekik tán nem is nehéz a várakozás, hisz az úttörőház a helyen kívül mindent ugyanúgy megad látogatóinak, mint azelőtt. Nyáron a táborozás örömét, a tanítási idő alatt pedig az úttörőcsapatokkal összehangolt, gazdag programot. Különös gonddal foglalkozik a kisdobosokkal. Nekik szervezte meg előzetes felmérés alapján az ezermester szakkört, a báb-, a sakk-, a néptánc- és a népművészeti szakkört. Legújabb tervei közt képzőművész és helytörténeti szakkör is szerepel. A helytörténeti szakkör a A mi világunkért jelszót szánja címül programjának. A látogatókat azokkal az elődökkel szeretné megismertetni, akik mostani világunk formálásában áldozatok árán is kivették részüket. Igyekszik minél többet megtudni az úttörőház

névadójáról, Tőke Lászlóról és koráról.

Megszólal a csengő. A tervek böngészése abbamarad. Bejön egy kislány, kezében két szál rózsa.

— Anyukám küldi — mondja —, elköltözünk és decemberben már nem hozhatok. Minket is szanálnak, mint az úttörőházat!

A kislány eltűnik. Nem tudjuk, hogy hívják.

— Miért akart a gyerek édesanyja decemberben rózsát küldeni?

— Mert 1958. december 21-én, az úttörőház 9. születésnapján vettük fel a Tőke László nevet. A mai kisdobosok nagyszülei jól ismerték a névadót. A lebontott úttörőház falán Tőke László emléktáblája alatt minden decemberben friss virág virított.

A ház munkatársa Nobik Ferencné, Magdi néni örömmel veszi kezébe a kislány virágait.

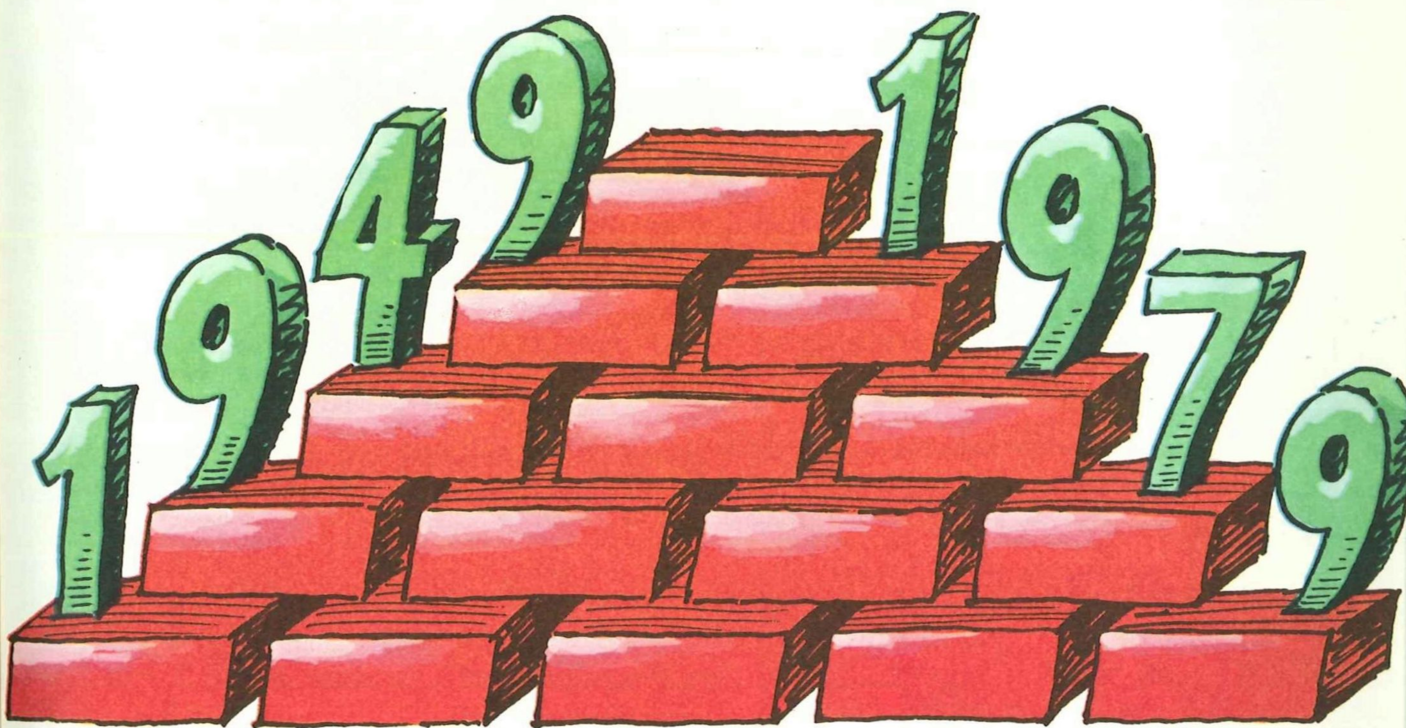
Ifjúmunkások Magyarországi Szövetségének tagja lett. Röviddel ezután 1935-ben letartóztatási paranccsal jelentek meg lakásán. Elvtársai segítségével kerülte el a börtönt. A Központi Bizottság tagjaként irányította az ifjúmunkások harcát. Betegsége egy időre Csehszlovákiába kényszerítette, de röviddel ezután Spanyolországba ment és ott a Nemzetközi Brigádban fegyverrel a kezében halt hősi halált a spanyol nép szabadságáért.

— Ennyit tudunk Tőke Lászlóról — mondja Magdi néni —, de azokról az időkről, amelyben élt, a kisdobosok még kevesebbet. Ezért úgy tervezzük, hogy novemberben a Kommunisták Magyarországi Pártja megalakulásának évfordulója tiszteletére kiállításon mutatjuk be nemcsak névadónk, hanem a többi kommunista szerepét és harcát is abban a küzdelemben, amelyet értünk, a mi világunkért folytattak.

mindig izgatottan várják. Tán azért, mert minden mutatványban hihetetlenül sok a munka. A tisztségviselők képzése lesz még ehhez foghatóan izgalmas. Átszerveztük, modernizáltuk az egészet. Megalakítjuk az őrsvezetők klubját. Ide várjuk a rajtitkárokat, úttörőtanácstitkárokat. A klubban játékos, változatos, vonzó életről gondoskodunk. A klubot nem csupán a rajvezetők irányítják. Bevonjuk az ifiket és a szakkörvezetőket is. Hasonlóképpen szeretnénk kialakítani a többi kisdobos-tisztségviselő képzését. A nótafák, szakácsok, krónikások, túrafelelősök, és más fontos „beosztású" kisdobosok képzéséhez már most rengeteg elméleti, módszertani anyagunk van. Ötletvásárokat és találkozókat szervezünk, és felhasználjuk a képzésre időszakos kiadványunkat a Kispesti Úttörő Híradót is.

Tervekről beszéltünk, A mi világunkért országos mozgalomról. A kispesti kisdobosok és úttörők ezt a mondatot is feljegyezték az őrsi naptárba: „A Tőke László Úttörőház 1979. december 21-én lesz harmincéves. Ajándékról gondoskodunk"

Az úttörőház is készülődik. Mivel, hogyan? Még titok. A tizenöt téglát kár volna faggatni. Inkább azokat, akik falat húztak belőlük.

Vida Győző rajza

Az emléktábla most a lépésnyi előszobában áll. Fölötte fénykép: egészen fiatal ember, szinte még gyerek. Tőke László 1913. október 4-én született. Négy esztendős korában elveszítette szüleit. Előbb árvaházban, majd újra Kispesten, nagyanyjánál nevelkedett, három testvérével együtt. Kiváló tanuló volt, mégis inasnak kellett állnia egy faszobrász műhelyébe. Éppen tizennyolc éves, amikor a Kommunista

A kiállítás anyagát az úttörőcsapatokkal közösen gyűjtjük egybe. Kutatómunka lesz ez a javából! A kisdobosok főleg azt vizsgálják majd, hogyan éltek a gyermekek régen, és lerajzolják, leírják, eljátsszák, hogyan élnek ma. A csapatok veterántalálkozókat szerveznek.

Újabb látogató. Érdeklődik: igaz-e, hogy a bűvészszakkör ad műsort?

— A bűvészszakkör szereplését

Dobra verjük

Ki mit gondol? Kedves gyerekek! Nézzétek meg jól a Kisdobos hátsó borítólapján látható képet! Ti mit gondoltok róla? Próbáljátok megfogalmazni, ami a képről eszetekbe jut. Ha úgy érzitek, sikerült, küldjétek be munkátokat szerkesztőségünkbe. Várjuk fogalmazásaitokat legkésőbb 1979. január 15-ig.

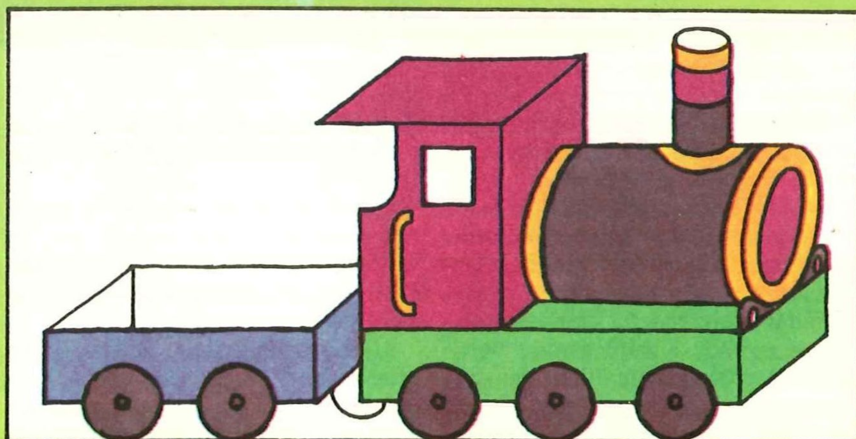
Vannak csodák, amelyek nem csupán három napig tartanak. Ilyen a veszprémi kisdobosok és úttörők új megyei úttörőháza. A gyermeknapon avatták, máris sokan látogatják. Olyan napok is akadtak, amikor 300 gyerek zsongása töltötte meg a tágas termeket. A legnépszerűbbek változatlanul a nagyteremben felállított asztalok, amelyek szinte szünet nélkül nagy asztalitenisz-csatákra hívnak. Vetekszik velük a játékszoba és a kisfilmek vetítésére kialakított helyiség. Kedves veszprémi pajtások! Osztozunk örömötökben és kellemes őszi, téli időtöltést kívánunk szép, tágas otthonotokban.

Nagyot kell dobbantani a szombathelyi Hámán Kató Általános Iskola úttörőcsapatának, ha az idén utol akarja érni tavalyi önmagát. Az elmúlt tanévben ugyanis száznál több arany-, ezüst- és bronzérmet szereztek a csapat tagjai a szaktárgyi versenyeken. A megyei úttörőelnökség „Kiváló Úttörőcsapat" kitüntetéssel jutalmazta munkájukat. A mérce tehát most magasan áll. A kisdobosok és úttörők állították magasra. Most már csak ugrani kell. Mi is szurkolunk a sikerért!

Beszéd helyett. Még be sem köszöntött az ősz, amikor a szegedi úttörőház már a mostani úttörőévre gondolt. Nem körlevelekkel, rábeszéléssel igyekezett szakköreibe kisdobosokat, úttörőket toborozni, hanem a legegyszerűbb és — most már elmondhatjuk — a leghatásosabb megoldást választotta. Káillításon mutatta be tizenhárom szakkörének munkáját. A Balázs Béla Úttörőház szakköreiben az idén is teljes a létszám. Most már csak az a kérdés, sikerül-e úgy dolgozniuk, hogy az ő munkájuk is buzdítás legyen a következő úttörőév kis kerámikusainak, batikolóinak, képzőművészeinek, fotósainak, levelezőinek, bélyeggyűjtőinek, bábosainak, sakkozóinak, modellezőinek, szakácsainak s más fortélyos ismeretek birtokosainak.

Kicsi vonat, e havi mellékletünk elkészítésének leírása. Minden rajzot vágjatok körül (18 db), a pettyes szegélyek a ragasztás helyei, hajtogatni pedig a szaggatott vonalak mentén kell. A „mintarajz" és a betűk mutatják, mit hová kell ragasztanotok. A kerekeket gombostűvel szúrjátok a mozdonyba, a kocsiban az A_1 és A_2 csíkot ragasszátok rá a gombostűkre, nehogy kicsússzanak. A mozdony húzhat több kocsit is, ha ennek mintájára többet készítetek belőle. Tanácsunk, készítsétek el a kis vonatot előre, titokban, kis testvéreteknek és az elsősöknek Télapóra. Akkor már szaloncukrot is húzhat.

Szeptemberi társasjátékunk hibásan jelent meg. Számozzátok át a játékszabályokat a rajz piros számai szerint.

Csorba Piroska

Cipőkereső

Világgá ment
a cipő,
azért e nagy
hajcihő.

Lóg a nyelve,
úgy szalad,
réten át és
part alatt.

Keresse,
ki merre lát!
Nem járhatok
mezítláb!

Kedves Coffi! Tegnap megbeszéltem Pocakkal, hogy felmegyek hozzá egy jó könyvért. El is mentem, de Pocak nem volt otthon. Az ajtón egy papírlapot találtam. Elolvastam, aztán törni kezdtem a fejem. Hová tűnhetett Pocak? Estig kereshetem a városban! Szerencsére eszembe jutott az Oroszlán-őrs riadólánca. Fejből tudtam! Íme:

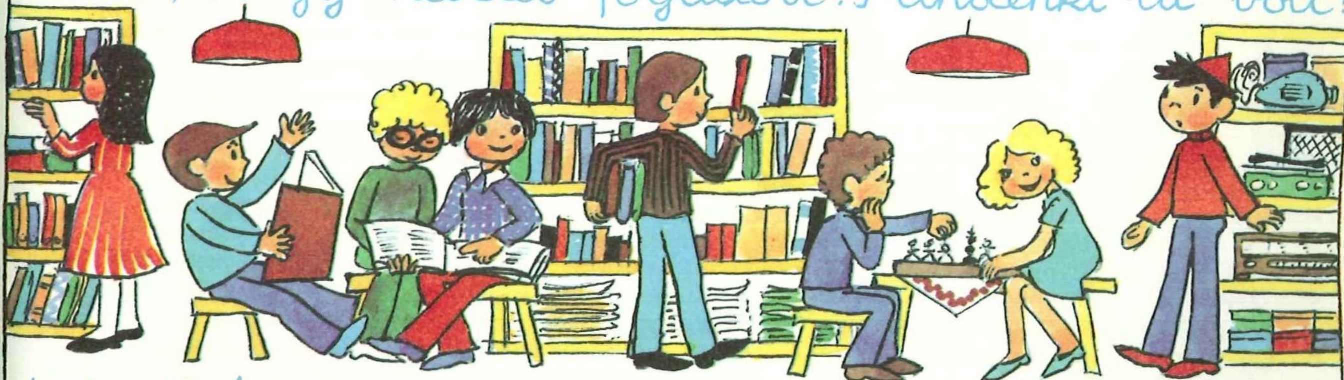
PAPRIKA SZÓL KOVÁCSNAK, KOVÁCS SZÓL TAKÁCSNAK, TAKÁCS SZÓL ÁCSNAK, ÁCS SZÓL SÓSNAK, SÓS SZÓL ÁSÓSNAK, ÁSÓS SZÓL BÉKÁSINAK, BÉKÁSI SZÓL POCAKNAK. IDŐ: 30 PERC

Elindítottam a riadóláncot, és fél óra múlva az összes „oroszlán" a téren volt. – Keressük együtt Pocakot! – javasoltam. – Egy óra múlva ugyanitt találkozunk! –

Egy órával később ott ácsorogtam a téren – de nem jött vissza senki! Pocak után az egész Oroszlán-őrs is eltűnt, nyom nélkül!!! Dühös lettem, aztán meg szomorú. Mit csináljak? Elmegyek a Gyerekkönyvtárba egy jó könyvért, aztán keresem őket tovább. Amikor beléptem a Gyerekkönyvtárba, nagy nevetés fogadott. Mindenki itt volt!

Írtó jól éreztük magunkat, ott ragadtam én is. Elhatároztuk, hogy minden szerdán eljövünk ide. Szervusz, Coffi! Szeretettel üdvözöl P. és P.

Marék Veronika munkája

Bánhegyi Andor munkája: A rajzóra
Bp. Fazekas Mihály Fővárosi Gyak. Ált. Isk.

Postafiók 100

Örömmel jelentem mindenkinek: rengeteg hírem, és levelem érkezett! „A mi iskolánknak van egy szép veteményes kertje. Gyümölcsfák is vannak benne. Minden osztálynak megvan benne a része. Itt kertészkedünk kora tavasztól késő őszig. Mi kapáljuk azt a sor gyümölcsfát, ami a miénk. Gyönyörködünk virágjukban, élvezzük a termésüket. **Szolnoki Erika** 4. osztályos, 5111 Jászfelsőszentgyörgy, Néphadsereg u. 23."

„Lakóhelyünk és környezetünk szépítésében erőnkhöz mérten vállalunk feladatokat. Fát ültettünk. Parkosítunk. Iskolánk udvarában játszótér kialakításában segítettünk szüleinknek. **4. a osztályos kisdobosok,** 9343 Beled, Rákóczi u. 119."

Most pedig vegyétek elő Afrika térképét! Szülői vagy nagytestvéri segítséggel keressétek meg Algériát. Ebből az országból küldött levelet egy ott dolgozó magyar elvtársnő, **Várady Judit.**

„Négy kisfiú üzenetét szeretném elküldeni nektek, akik kicsit szokatlan körülmények között kapták meg a kék nyakkendőt. Ez a négy pajtás az afrikai Algéria Annaba nevű városában él. Szüleik az El-Hadjári vasműben dolgoznak, tudásukkal, munkájukkal segítik az épülő országot. Ebben az országban ez a négy fiú kis magyar küldöttség tulajdonképpen. Úgy kell viselkedniök, tanulniok, hogy egy kicsit valamennyi otthonmaradt kisdobost képviselnek. Algériában orosz nyelvű iskolába járnak. Magyar napot tartanak az iskolában. Ilyenkor faliújságokon, tablókon a mi hazánkról esik szó, a fényképek otthoniak, és magyar dalokat, játékokat tanulnak a gyerekek. Az ünnepség fényét legutóbb a mieink kisdobos avatása emelte. Megérkeztek otthonról a kék nyakkendők. Magyarul mondták az ígéretet, és megismételték a vendégek kedvéért orosz nyelven is. Verseket mondtak és Kisdobos meg Pajtás újsággal ajándékozták meg a pionírokat. Bizony, még a felnőttek szeme is jobban csillogott. Gondolataik otthon jártak, Budapesten, vagy éppen túl az Uralon. Legkedvesebb dalukkal fejeződött be az ünnepség: „Legyen mindig napfény", zengett az iskola épülete. Az egyik faliújságon felfedeztem a Szabadság-szobrot, a Dunát, az oly ismerős, szép budapesti képet. Kustár András készítette, a legfiatalabb magyar gyerek. A tanító nénijük dicséri a magyar gyerekeket. Oroszul tanulnak, vizsgáznak, de otthon édesanyjukkal gyakorolják a magyar nyelvű írást, olvasást is. Hogy mi a kívánságuk? Olyan szép iskolákat kívánnak az algériai gyerekeknek, mint amilyenekbe ti, otthoniak jártok! Nektek pedig sok ötöst kívánnak! Név szerint:

Kustár András, Kustár Péter, Kövesdi Lajos, Dienes Zoltán, Annaba Bt 7-H-1 Sidi Amar, Algéria".

A kívánsághoz magam is csatlakozom

Ferkai Loránt: Ez is, az is — gipszből

A gipsz, ez a fehér, lisztszerű por, amely vízzel keverve néhány perc alatt megkeményedik, „megköt", sok mindenre alkalmas. Végy hát egy kilót, lehetőleg alabástrom gipszet, és keríts egy rossz gumilabdát. Utóbbit vágd felébe, s tölts belé vizet. A gipszet vékony sugárban szórd a vízbe, mindaddig, míg a vízalatti gipszhegy csúcsa ki nem emelkedik a vízből (1. ábra). Ekkor kanállal keverd egyenletesen pépszerűre, s a gipszpépet öntsd valamilyen — előre elkészített — formába, például a 2. rajzunkon látható homokozó formába. Olyan forma jó, amelyik felfelé szélesedik, mert csak az ilyenből lehet a megkeményedett gipszet kivenni, kiütögetni. Nem árt, ha a forma belsejét babaolajjal bekened. A megkötést melegedés is jelzi, de várj még vagy félórát, mielőtt kiszeded. A kész „domborművet" filctollal, temperával, zsírkrétával színezd ki (3.).

Szép sima gipszlaphoz jutsz, ha kartonból, mondjuk 12—18 cm nagyságú tálcát (4.) vágsz-karcolsz-hajlítasz-ragasztasz, és ebbe öntöd a pépet. A gipszlap széleit késsel jól faraghatod, így az egyenetlenségeket eltüntetheted. Ha a lap simábbik oldalát színesre fested, kés vagy olló hegyével bármilyen képet karcolhatsz belé (5.). Hogy a „kép" falra kerülhessen, még öntés előtt drótot vagy zsinegdarabot kell a forma szélén átdugott lyukakon belehelyezned, mint a 4. ábrán látod. Szabálytalan formájú karcolt képhez (6.) úgy jutsz, hogy üveglapra, csempére kartoncsík-keretet teszel, s kívülről gyurmával a kellő formába lerögzíted.

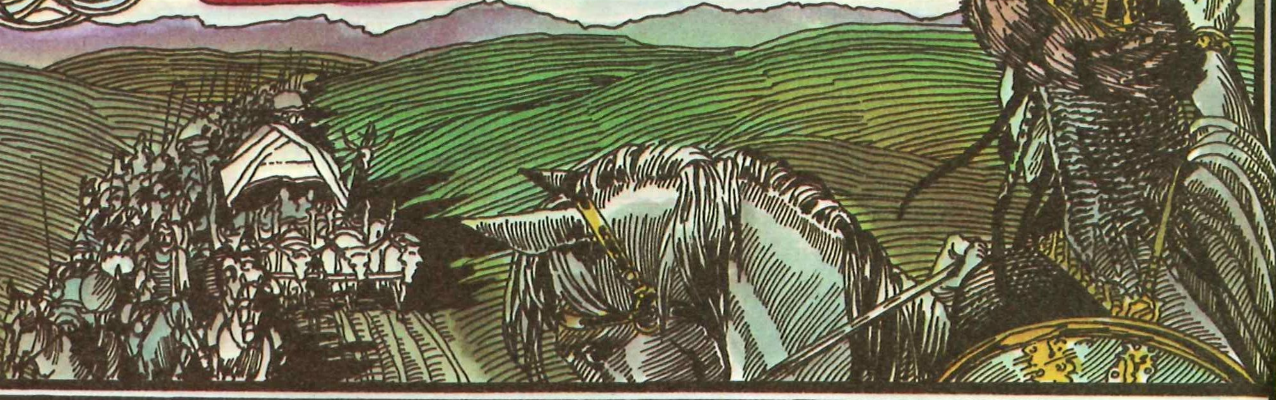
Szép domborművet készíthetsz úgy, hogy deszkadarabra figurát rajzolsz — a 7. ábrán lovacskát láthatsz —, kanálból feltöltögeted gipszpéppel, és száradás után késsel kiigazítod, tökéletesíted; majd a deszkát és gipszdomborodást egyaránt befested egy- vagy több színű temperával. Egyre mindig gondod legyen: a kést, kanalat azonnal mosd le, még keményedés előtt, bő folyó vízben. A maradék gipszmennyiséget a gumilabdából később is kitördelheted. A 8. ábrán üvegre pöttyentett gipszkupacot látsz, ebbe még keményedés előtt faágat, pálmafát, KRESZ-játékhoz való táblát szúrhatsz.

AR
NELMI
ONDÁK

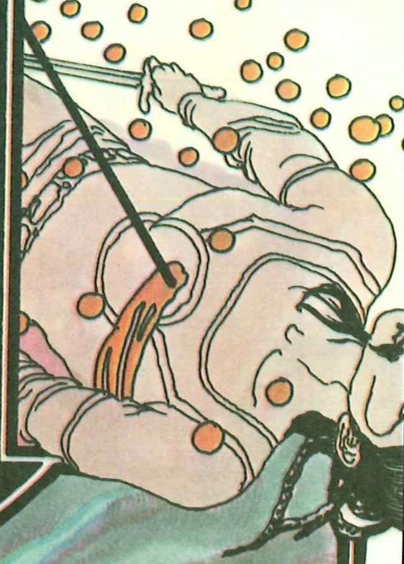
ÁRPÁD PAJZSRA EMELÉSE

BETELT AZ IDŐ.
ÁLMOS VEZÉRLETÉVEL ÚTNAK EREDTEK ŐSEINK. A FŐVEZÉR ELÉGEDETTEN FIGYELTE MILYEN SZÉP RENDBEN VONUL SEREGE. MINDEN NYÁJNAK, SZEKÉRNEK MEGVOLT AZ ŐRIZŐ CSAPATA, KAPITÁNNYAL. ELŐŐRS-ÍJÁSZOK NYITOTTÁK, KOPJÁSOK ZÁRTÁK A SORT.

MÍG ELÉRTÉK A FEKETE-TENGERTŐL ÉSZAKNYUGATRA LÉVŐ **LEVÉDIÁT** SOKSZOR ÁLLTA ÚTJUKAT AZ ELLENSÉG. HA TÚLERŐT SEJTETTEK, CSELES HARCMODORUKAT ALKALMAZTÁK: MEGFUTAMODÁST SZÍNLELTEK, MAJD MEGFORDULTAK A NYEREGBEN S NYÍLZÁPORT ZÚDÍTOTTAK ELBIZAKODOTT ÜLDÖZŐIKRE.
A KUNOKKAL IS ÍGY VEREKEDTEK.

Rajzolta
Nagyvári László

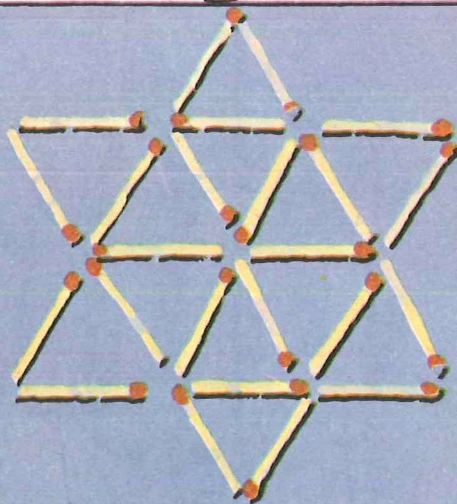
Írta
Papp László

3 Novemberi fejtörő

Lóugrás szerint

Olvassátok el lóugrás szerint a vastagon bekeretezett betűtől elindulva!

É	E	R	N
E	O	M	J
E	L	N	7.
★	B	V	★

Gyufa-rejtvény

Rakjátok ki gyufából ezt az ábrát, 12 háromszöget kaptok.

Vegyetek el 3 gyufát úgy, hogy 10 háromszög maradjon.

Vegyetek el 3 gyufát úgy, hogy 9 háromszög maradjon.

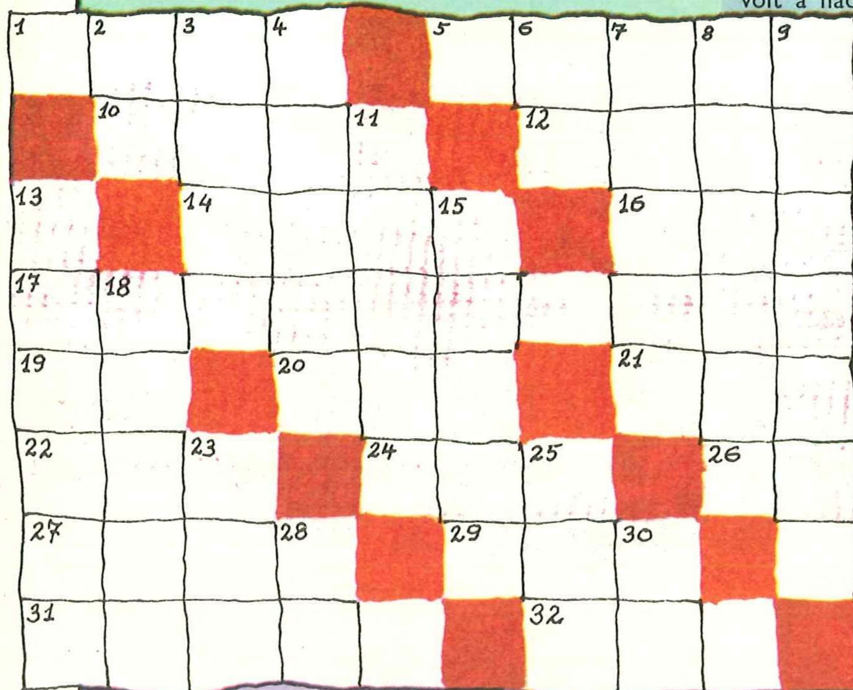
Vegyetek el 3 gyufát úgy, hogy 8 háromszög maradjon.

Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. Drágakő, más szóval. 5. Fordítva ötnél többen. 10. Kázmér becézve. 12. Egyik szülő. 14. Nem új. 16. Fordítva, létezik. 17. Száz éve született nagy magyar író (Múlt hónapban írtunk róla.). 19. A. I. 20. ...szegi csata, 1849-ben. 21. Betegség jele, ékezethibával. 22. Fogoly. 24. Az e? ellentéte. 26. Cápa fele. 27. Porció. 29. Lánynév becézve. 31. Árnyalat. 32. Igen régi.

Függőleges: 2. Azonos betűk. 3. Egyik keze hiányzik: fél... 4. Fordítva, (macskaköröm) ...jel. 6. A. M. 7. Az iskolás is ezt teszi. 8. Névelővel disznó. 9. Téli csapadék. 11. ..., úgyse. 13. Segítségével legyőzzük az akadályokat. 15. Valódi. 18. Harcra hívás. 23. Rag. 25. Névelő vége! 28. Gulya eleje! 30. Kötőszó.

A keresztrejtvényből küldjétek be a vízszintes 17., függőleges 7., 13. megfejtéseket.

Nádas

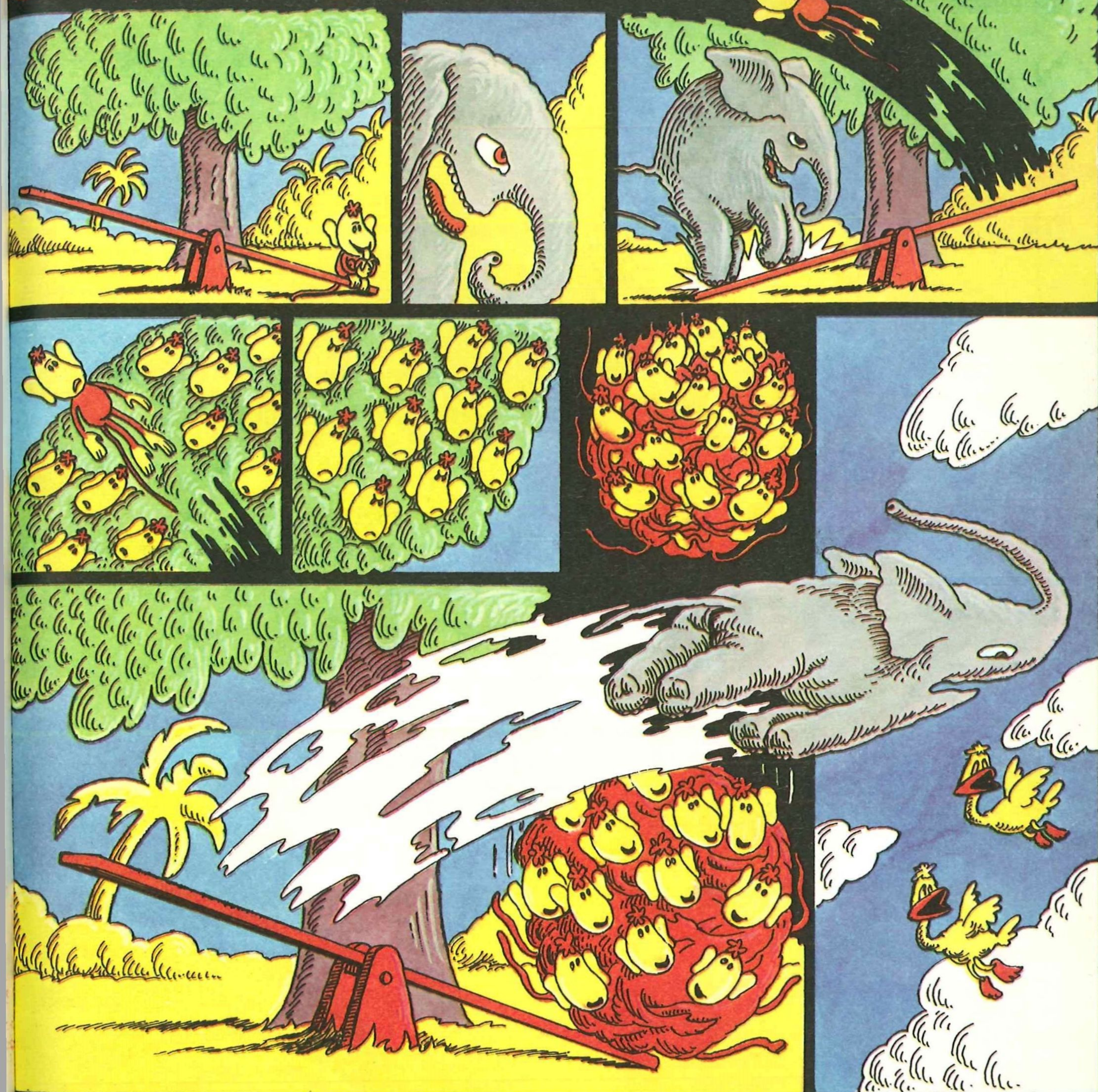
A nádasban kígyók, békák és gólyák laktak. Összesen 9 fejük és 10 lábuk volt. A kígyók kétszer annyian voltak, mint a többiek. Hány kígyó, béka és gólya volt a nádasban?

Párosító

Feladat: Keressétek meg, melyik tárgynak mi a párja. Az összetartozó tárgyak számait írjátok egymás mellé. Pl.: 1—8.

Rejtvényfejtők figyelem! Ebben a hónapban küldjétek el címünkre (1502 Budapest, Postafiók 100.) a szeptemberi, októberi és novemberi megfejtéseket, a felső sarokban levő 1, 2 és 3-as számokkal együtt.

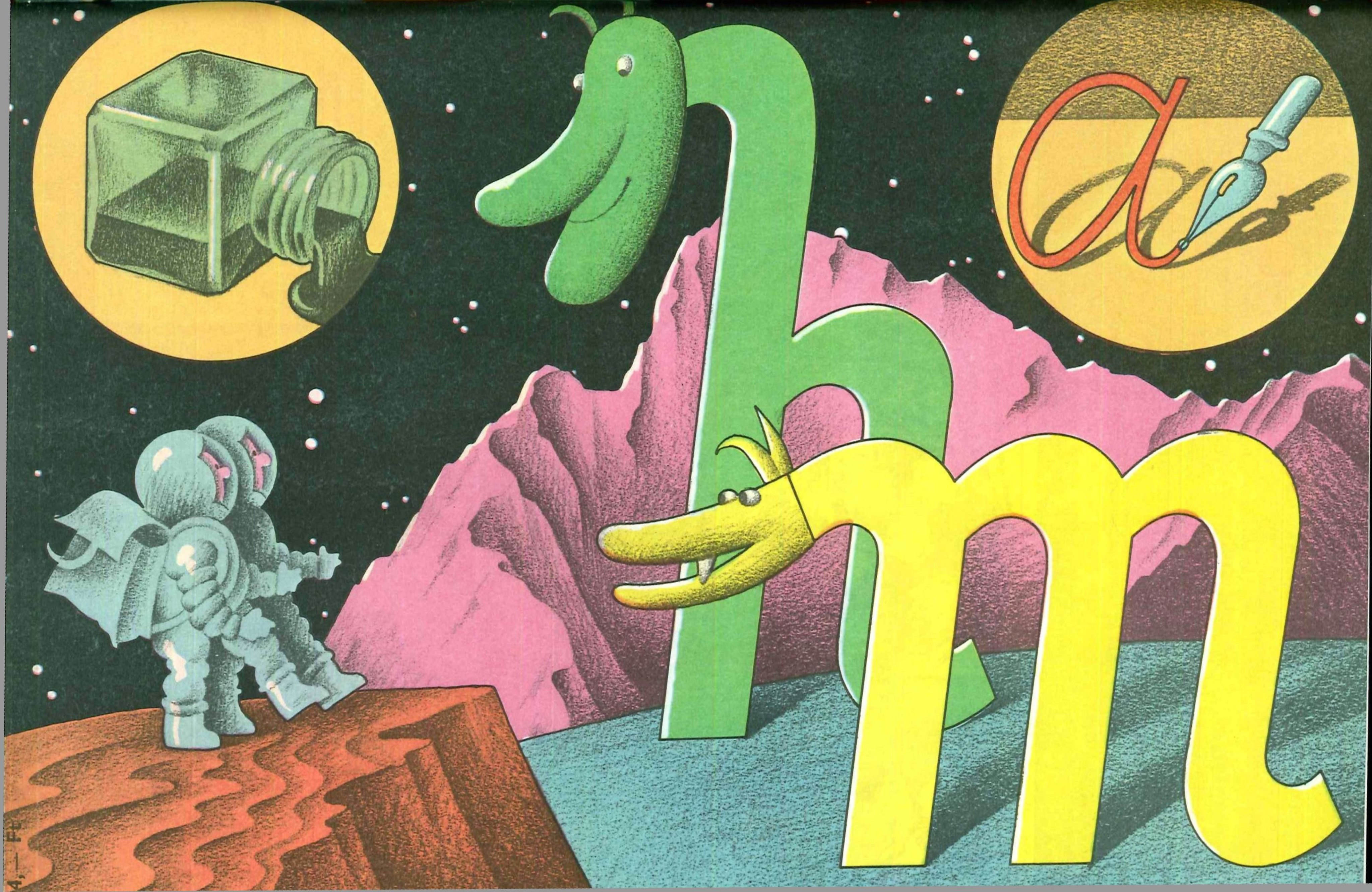

Felvidéki András rajza

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXVII. évf. 9. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1. közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 40,— Ft, I. félévre 24,— Ft, II. félévre 16,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 78.0673. Felelős vezető: Monori István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
A címoldal **Juhász Csilla** tanuló munkája, Budapest V., Irányi u. 3.
A hátsó címoldalt Vida Győző rajzolta

4,— Ft